

روزشمار جنگ

چهارشنبه

۴ شهریور ۱۳۶۰

۲۵ شوال ۱۴۰۱

۲۶ اوت ۱۹۸۱

۵۰۴

نیروهای سپاه پاسداران ارومیه با همکاری نیروهای محلی موفق شدند چند روستا را در منطقه هشتیان در شمال ارومیه، که از پایگاه‌های اصلی گروه‌های ضدانقلاب بود، پاک‌سازی کنند و همچنین محور ارومیه - سرو را که از راه‌های مهم این گروه‌ها بود، به تصرف خود درآورند. در عملیات پاک‌سازی مناطق تحت کنترل افراد گروه‌های مسلح ضدانقلاب در منطقه "هشتیان" واقع در شمال ارومیه، ۵ نفر از جمله یک کرد تبعه ترکیه به اسارت نیروهای سپاه پاسداران درآمد.^(۱)

در ادامه عملیات، نیروهای سپاه با همکاری جوانمردان* در منطقه مرزی سرو، یک تقاطع مواصلاتی که از راه‌های ارتباطی مهم گروه‌های ضدانقلاب در محور ارومیه - سرو بود را تصرف کردند. با پاک‌سازی این منطقه، ۱۸ نفر از نیروهای خودی (شامل ۹ سرباز و درجه‌دار و ۳ پاسدار و ۶ نفر از افراد محلی) که اسیر حزب دمکرات بودند، آزاد شدند. در این عملیات همچنین ۶ خودرو (۲ خودرو سرقت‌شده از جهاد سازندگی و ۴ خودرو از سپاه) به دست نیروهای مشترک سپاه و ژاندارمری و نیروهای محلی افتاد. پس از این عملیات، مردم با استقبال گسترده از این نیروها وفاداری خود را به انقلاب و جمهوری اسلامی اعلام کردند. با تصرف این منطقه، نیروهای خودی که جاده ارومیه - سرو را تحت کنترل داشتند، توانستند از طریق صومای برادوست و راه سرو که مدتی طولانی در اختیار افراد گروه‌های ضدانقلاب بود، به ارومیه تردد کنند.

نیروهای عمل‌کننده خودی در تماس با فرماندهی سپاه آمادگی خود را برای کنترل منطقه مرزی سرو** به محض رسیدن نیروی کمکی از تهران اعلام کردند. افراد گروه‌های ضدانقلاب با حضور نیروهای خودی در منطقه، به آن سوی مرز گریختند.^(۲)

* افراد محلی که با نیروهای ژاندارمری عملیات مشترک انجام می‌دادند.

** سرو منطقه مرزی با ترکیه و تنها نقطه‌ای است که جاده‌ای مناسب برای تردد به ترکیه دارد.

۵۰۵

رادیو صدای کردستان ارگان خبری - تبلیغی حزب دمکرات کردستان، مدعی شد حزب دمکرات جنازه ۲ نفر از افراد وابسته به این حزب را با ۳ نفر از نیروهای ارتش که در دست آنان اسیر بودند، مبادله کرده است. منابع خبری سپاه و ارتش خبری در این باره منتشر نکردند.^(۳) سپاه پاسداران سردشت نیز اعلام کرد یکی از نیروهای سپاه پاسداران این شهر با یکی از افراد حزب دمکرات مبادله شد.^(۴)

۵۰۶

در ترورهای امروز انجام شده به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، ۳ نفر در تهران، فومن و فسا شهید و ۴ نفر در قزوین، رشت و قائم شهر مجروح شدند. یک نفر از عاملان ترور کشته و یک تن نیز دستگیر شد.

در تهران، یکی از نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به نام مسعود امیری مقدم در خیابان بهار، هدف سوء قصد موتورسواری مسلح قرار گرفت و پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید.^(۵)

در حادثه دیگری در خیابان ایرانشهر تهران، یک موتورسوار مسلح به سوی یکی از پاسداران کمیته منطقه ۷ تیراندازی کرد، اما این پاسدار توانست با تیراندازی متقابل مهاجم را مجروح و سپس او را دستگیر کند. در بازرسی از این فرد یک نارنجک و یک کلت به دست آمد.^(۶) در فومن نیز محمد قنبردوست از اعضای فعال انجمن اسلامی روستای احمد سرگوراب از توابع فومن، به دست یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق ترور شد و در یکی از بیمارستان‌های رشت به شهادت رسید.^(۷)

همچنین یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق با کلت به یکی از اهالی متعهد شهرستان فسا حمله کرد و وی را به شهادت رساند.^(۸)

در قزوین هم ۲ نفر از نیروهای سپاه و بسیج که با خودرو سپاه در خیابان بوعلی این شهر در حال حرکت بودند، در تقاطع خیابان سعدی هدف حمله سرنشینان مسلح یک خودرو قرار گرفتند که در تیراندازی انجام شده فرد پاسدار از ناحیه شانه و فرد بسیجی از ناحیه سر مجروح شده و به بیمارستان انتقال یافتند. مهاجمان پس از تیراندازی از محل حادثه گریختند.^(۹)

در رشت، یکی از افراد متعهد در محله هاشمی این شهر هدف سوء قصد قرار گرفت و بر اثر اصابت ۳ تیر به شکم و پا مجروح شد. ضاربان نیز متواری شدند.^(۱۰)

در اقدامی دیگر، سرپرست واحد عملیاتی کمیته انقلاب اسلامی قائم شهر بر اثر اصابت چاقوی یکی از زندانیان که از افراد سازمان مجاهدین بود، مجروح شد. به گزارش خبرگزاری پارس، مهاجم که در بازداشتگاه کمیته زندانی بوده، صبح زود به بهانه استفاده از حمام از

بازداشتگاه خارج شده و سرپرست واحد عملیات را که خواب بوده با چند ضربه چاقو از ناحیه سر، گردن و شکم مجروح کرده است. این فرد هنگام فرار به نگهبان هم حمله کرده که با تیراندازی نگهبان کشته شده است.^(۱۱)

۵۰۷

اقدامات امروز عناصر ضدانقلاب شامل تیراندازی، بمب‌گذاری، پرتاب نارنجک و بمب‌های دست‌ساز و آتش‌زا در ۶ شهر کشور، خسارات مالی اندکی به بار آورد.

عصر امروز، به منزل یک پاسدار سپاه در خیابان آصف منشعب از خیابان زعفرانیه در شمال تهران، با نارنجک و مسلسل حمله شد. این حادثه تلفات جانی نداشت.^(۱۲)

در حادثه دیگری، بمب آتش‌زایی به خانه یکی از افراد متعهد تهران در خیابان شهید هرنندی پرتاب شد که خسارتی ایجاد نکرد.^(۱۳)

در شهرکرد هم بر اثر انفجار بمب دست‌سازی که افراد ضدانقلاب در ساختمان کانون توحیدی جهاد سازندگی کار گذاشته بودند، شیشه‌های ساختمان شکست و خساراتی ایجاد شد.^(۱۴)

همچنین روابط عمومی سپاه پاسداران مشهد اعلام کرد که عوامل گروه‌های مسلح غیرقانونی برای چندمین بار، به‌سوی ساختمان جهاد دانشگاهی خراسان بمب دست‌ساز پرتاب کردند که بر اثر انفجار آن چند شیشه شکست.^(۱۵)

در کرمان نیز یکی از افراد گروه‌های مسلح ضدانقلاب بمب دست‌سازی را به‌سوی منزل یکی از پاسداران این شهر پرتاب کرد که با انفجار آن چند شیشه این ساختمان و خانه‌های اطراف شکست.^(۱۶)

در اراک هم چند بمب دست‌ساز به‌سوی منازل ۳ نفر از افراد متعهد شهر پرتاب شد که خساراتی ایجاد کرد. در این خصوص یک نفر دستگیر شد.^(۱۷)

انفجار بمب زیر یک خودرو و یک کامیون در یکی از خیابان‌های شهر کرمانشاه خساراتی را به این دو خودرو و اتومبیل‌های اطراف وارد کرد. این حادثه تلفات جانی نداشت.^(۱۸)

۵۰۸

امروز سرنشینان مسلح یک خودرو تویوتا به اتومبیل گشت پاسداران کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۱ تهران حمله کردند. در پی این اقدام، نیروهای کمیته به تعقیب مهاجمان پرداختند. حین تعقیب و گریز، یکی از مهاجمان چندبار به‌سمت خودرو کمیته تیراندازی کرد که موجب خسارت دیدن و متوقف شدن خودرو پاسداران در حوالی میدان ونک شد. سپس نیروهای کمیته با خودرو دیگری به تعقیب مهاجمان ادامه داده و در خیابان ملاصدرا به آنان رسیدند. در تیراندازی متقابل، ۲ نفر از مهاجمان کشته و ۲ نفر دیگر دستگیر شدند. از جیب یکی از دستگیرشدگان

کارت شناسایی شهید ناصر سالمه - یکی از اعضای دادستانی سپاه پاسداران که دو روز پیش (دوم شهریور ۱۳۶۰) در خیابان شهید بهشتی تهران ترور شده بود - به دست آمد.* از داخل خودرو این افراد چند سلاح کمری و چند پلاک جعلی به دست آمد. یکی از مسئولان کمیته مرکزی انقلاب اسلامی اعلام کرد از این خودرو در اجرای دو مورد ترور در چند شب پیش نیز استفاده شده بود.^(۱۹)

۵۰۹

تعدادی از افراد شاخه‌های نظامی سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، پیکار و چریک‌های فدایی خلق در ۵ شهر شناسایی و دستگیر شدند، همچنین چند خانه تیمی در مناطق گوناگون کشور کشف شد. واحد گشت ستاد عملیاتی کمیته منطقه ۱ تهران، حین مأموریت به یک خودرو مشکوک شدند و به آن فرمان ایست دادند، اما این خودرو به سرعت گریخت. پاسداران پس از تعقیب و گریز، خودرو را متوقف و ۳ سرنشین آن را دستگیر کردند. در بازرسی از این خودرو یک اسلحه کمری به دست آمد و با پیگیری ماجرا از منزل یکی از آنان چند بمب دست‌ساز کشف و مشخص شد این افراد عضو یک شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق بودند و پس از دستگیری سرپرست این تیم در یک ماه قبل، آنان به رهبری فرد دیگری در شهر تهران عملیات نظامی انجام می‌دادند.^(۲۰)

در گلباف یزد نیز با تلاش نیروهای سپاه و همکاری گسترده مردم ۱۸ نفر از افراد و هواداران سازمان مجاهدین خلق شناسایی و دستگیر شدند.^(۲۱)

همچنین به گزارش دادستانی انقلاب اسلامی میاندوآب در آذربایجان غربی، با تلاش مأموران کمیته مرکزی این شهرستان، ۲۰ نفر از هواداران سازمان‌های مجاهدین خلق، پیکار و چریک‌های فدایی خلق (اقلیت) شناسایی و دستگیر شدند.^(۲۲)

در سرخس هم یکی از افراد وابسته به سازمان که دو ماه قبل (۸ تیر ۱۳۶۰) دستگیر و در حضور مردم در مسجد با نوشتن توبه‌نامه، اظهار ندامت کرده و آزاد شده بود، بار دیگر درحالی‌که یک کلت همراه داشت دستگیر شد.^(۲۳)

در ساری هم با کشف ۲ خانه تیمی، ۲ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند. از این منازل یک اسلحه ژ ۳ با تعدادی فشنگ آن، یک کلت، چند سند سازمانی و کروکی بعضی مناطق و منازل برای ترور شخصیت‌های مذهبی شهر و تعداد زیادی وسایل چاپ و تکثیر مانند کاغذ، جوهر، دستگاه تایپ و دستگاه فتوکپی به دست آمد.^(۲۴) علاوه بر این، ۲ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق نیز در رودسر کشف شد که در یکی از

* این فرد پس از ترور شهید سالمه کارت شناسایی وی را ربوده و متواری شده بود. (روزشمار ۱۳۶۰/۶/۲)

آنها تعداد فراوانی تجهیزات، از جمله ۴۰ بمب دست‌ساز، یک بمب ساعتی، یک کلت با ۱۲ فشنگ و مقداری باروت کشف و ضبط گردید و در خانه دیگر هم یکی از اعضای فعال شاخه نظامی سازمان در رودسر دستگیر شد.^(۲۵)

در قم نیز با کشف چند خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق، انواع مختلفی اسلحه و مقدار زیادی فشنگ ۳ و یوزی، تعداد زیادی بمب‌های دست‌ساز آماده استفاده و مواد اولیه ساخت بمب دست‌ساز و آتش‌زا و همچنین طرح ترور چند نفر از پاسداران شهر و نقشه انفجار دفتر کمیته امداد امام خمینی و بانک تعاون اسلامی به دست آمد.^(۲۶)

۵۱۰

بنی‌صدر در مصاحبه با روزنامه امریکایی نیویورک تایمز، با بیان اینکه ۵ نفر از مسئولان بلندپایه ایران موجب برکناری وی از مقام ریاست‌جمهوری شده‌اند، گفت: «اگر چنانچه امشب، رجایی، باهنر، رفسنجانی، موسوی اردبیلی و مهدوی کنی کشته شوند، رژیم کنونی ایران سرنگون خواهد شد.»

وی در ادامه مصاحبه، ادعاهایش درباره سقوط قریب‌الوقوع جمهوری اسلامی ایران و حمایت ارتش و مردم از خود را تکرار کرد. نیویورک تایمز در گزارشی از این گفت‌وگو آورده است:

«بنی‌صدر از مردم ایران خواسته است تا رژیم آیت‌الله روح‌الله خمینی را سرنگون کنند. وی به خبرنگاران می‌گوید که اکثر مردم کشورش طرفدار او هستند و مقاومت مردم رو به افزایش است و اینکه آخر کار رژیم کنونی ایران نزدیک است.

بنی‌صدر در جواب خبرنگاران که از وی سؤال می‌کنند: "این آینده نزدیک چه وقت است؟" می‌گوید: "ممکن است چند روز دیگر و یا چند ماه دیگر باشد، دیگر پایه‌ای برای رژیم باقی نمانده و تنها چند نفر هستند که قدرت را با کمک یکدیگر نگه داشته‌اند." وی سپس اسم این افراد را به این ترتیب ذکر کرد: رئیس‌جمهور محمدعلی رجایی، نخست‌وزیر محمدجواد باهنر، رئیس مجلس هاشمی رفسنجانی و دو روحانی دیگر به نام‌های موسوی اردبیلی و مهدوی کنی که اگر چنانچه این افراد از میان بروند، رژیم سرنگون خواهد شد.

بنی‌صدر مدعی است که از حمایت مجاهدین و گروه‌های چپ‌گرای مسلح برخوردار است. بنی‌صدر گفت اکثر افراد ارتش ایران حامی او هستند و افزود: "در ریاست‌جمهوری من، ارتش ایران شأن و مقام خود را پیدا کرد و این مسئله [امام] خمینی را به وحشت انداخت."

بنی‌صدر درمورد وظیفه‌اش به‌عنوان یک رئیس‌جمهور و شکست در نبرد با گروه‌های مذهبی افراطی که [امام] خمینی به آنها اجازه داد که قدرت را به دست گیرند گفت این نبرد، نبردی بود بین روحانیون و روشن‌فکران. به‌دنبال اشغال سفارت امریکا، روحانیون اداره امور را به دست گرفتند. ...»^(۲۷)

۵۱۱

در ادامه مصاحبه‌های پی‌درپی و روزانه مسعود رجوی با خبرگزاری‌ها و مطبوعات که افزون‌بر جنبه‌های تبلیغی زمینه‌ای برای علنی‌تر شدن هتاک‌ها به مسئولان نظام و طرح ادعاهای دروغ و مطالب ناروا علیه جمهوری اسلامی است، وی امروز هم با هفته‌نامه آلمانی /شپیگل مصاحبه و بار دیگر این ادعاها را تکرار کرد.

در بخشی از این مصاحبه آمده است: «آقای رجوی شما به دنبال ورود به فرانسه به خبرنگاران گفتید حداکثر تا دو ماه دیگر به ایران باز خواهید گشت و اصلاً چرا به فرانسه آمدید؟

- رجوی: برای آگاه‌کردن جهانیان از اینکه در ایران چه می‌گذرد. شما باید یک بار و تنها برای چند لحظه افکار خود را متمرکز کنید و به اعدام‌های بی‌وقفه در ایران، [فکر کنید، آن‌گاه] به انگیزه خروج من از ایران بیشتر پی خواهید برد.

- /شپیگل: ولی شما طرفداران خود را با فرار از ایران تنها گذاشتید و فشار وارد بر آنها افزایش یافته است، آیا این هم برای شما مهم نیست؟

- رجوی: طرفداران ما فکر نمی‌کنند که بنی‌صدر و من از ایران گریخته‌ایم. فرار یکی از نشانه‌های ضعف است. ما تنها با همکاری سه خلبان ورزیده ارتش، کشور را ترک کردیم و این قدرت ما و ضعف رژیم ملایان را نشان می‌دهد. و من اعتقاد دارم با همکاری بنی‌صدر می‌توانیم به سرنگونی رژیم [امام] خمینی سرعت بخشیم.»

رجوی در ادامه، ضمن اعلام همکاری سازمان مجاهدین خلق با همه گروه‌های مخالف نظام جمهوری اسلامی، از مخالفت با گروه‌های سلطنت‌طلب خودداری و به‌نوعی نظر مثبت سازمان را درباره اتحاد با این گروه‌ها بیان می‌کند. خبرنگار /شپیگل از وی می‌پرسد: «آیا نیروهای شما با دیگر گروه‌های مخالف؛ از جمله فداییان خلق و جبهه ملی نیز همکاری دارند؟

- رجوی: ما با تمام گروه‌های غیروابسته که خواهان آزادساختن ایران و نجات ملت ایران هستند قصد همکاری داریم.

- /شپیگل: آیا این حرف به آن معنی است که این نظریه شامل ارتشبد آریانا هم می‌شود؟ لابد شما می‌دانید ارتشبد آریانا و سازمان آزادگان موفق شد چندی پیش، ناو جنگی تبریز را آزاد کند؟

- رجوی: من فکر نمی‌کنم آزادگان مورد حمایت مردم ما در ایران باشد. کار این سازمان برای ابراز وجود بود و در آن راه موفق شد.»*

* نشانه‌های تمایل متقابل سلطنت‌طلب‌ها و سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به همکاری با یکدیگر، به تدریج در اظهارنظرهای دو طرف آشکار شد. پس از اظهارنظر صریح و مثبت حبیب‌اللهی سرکرده ربابندگان ناوچه ایرانی، برای همکاری با سازمان و سخنان مسالمت‌جویانه رجوی، امروز امیر طاهری یکی از روزنامه‌نگاران نزدیک به گروه‌های سلطنت‌طلب، در مقاله‌ای در روزنامه تایمز لندن، با نگاهی مثبت و جانب‌دارانه، اقدامات سازمان مجاهدین خلق علیه جمهوری اسلامی ایران را تشریح کرد. (سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه بررسی و تحلیل رویدادهای ایران و جهان، ۱۳۶۰/۶/۶، شماره ۴، صص ۵۲ و ۵۳)

در بخش دیگری از این مصاحبه، رجوی خود را یک مسلمان واقعی نامیده و می‌گوید: «در چشم ما، [امام] خمینی یک مسلمان نیست و من دوباره اسلام واقعی را به جهانیان نشان خواهم داد.»^(۲۸)

۵۱۲

شش کمپانی نفتی ژاپن که از ایران نفت وارد می‌کنند، تهدید کرده‌اند که اگر قیمت نفت کاهش نیابد، قراردادهای نفتی خود را با ایران که اواخر سپتامبر (اوایل مهر ۱۳۶۰) به پایان می‌رسد، تجدید نخواهند کرد.

خبرگزاری فرانسه با اعلام این خبر به نقل از منابع امور صنعتی ژاپن در توکیو گزارش داد: «این کمپانی‌ها از شرکت ملی نفت ایران درخواست کرده‌اند که قیمت‌های نفتی خود را ۴ یا ۵ دلار در ازای هر بشکه کاهش دهند. در حال حاضر، دولت ایران نفت خود را در ازای بشکه‌ای ۳۷ دلار به ژاپن می‌فروشد.»

این خبرگزاری افزوده است: «مذاکراتی که قرار است ماه آینده درمورد تجدید معاهده نفتی ایران و ژاپن به عمل آید، اولین مذاکراتی است که درمورد عرضه نفت در سال آینده برگزار خواهد شد. انتظار می‌رود نتیجه این مذاکرات بر مذاکره با دیگر کشورها نیز تأثیر داشته باشد. شش کمپانی ژاپنی عبارت‌اند از: دی کیو، میتسوبیشی، شوا، ماروزن و کمپانی‌های نیشو ایوی و نیش من.»

در پایان این گزارش آمده است: «۱۳ پالایشگاه (ژاپن) که با ایران قرارداد نفتی دارند، روزانه ۲۳ هزار بشکه نفت از این کشور وارد می‌کنند.»^(۲۹)

۵۱۳

شبکه فرانسوی زبان تلویزیون سوئیس در یک برنامه زنده تلویزیونی در گفت‌وگو با اریک رولو روزنامه‌نگار مشهور فرانسوی، که اخیراً از سفر به تهران بازگشته است، نظر وی را درمورد برخی مسائل داخلی ایران جویا شد. پاسخ‌های این خبرنگار به عنوان یک فرد خارجی که با مسائل سیاسی ایران آشناست و از نزدیک بسیاری امور را مشاهده کرده جالب توجه و درعین حال تأمل برانگیز است.

اریک رولو در این گفت‌وگو بخشی از رفتارهای جمهوری اسلامی را نتیجه تحریکات و توطئه‌های داخلی و خارجی علیه نظام عنوان کرده و با تمجید از رهبری امام خمینی می‌گوید: نباید انقلاب ایران را براساس ارزش‌های غربی تحلیل کرد.

قسمت‌هایی از این مصاحبه چنین است:

«س: چرا حکومت ایران وعده‌هایی را که قبل از انقلاب داده بود اجرا نکرد؟»

ج: مگر گذاشته‌اند که این کشور یک روز آرام باشد. مرتب تحریکات و توطئه‌های داخلی و خارجی وجود داشته و مجالی برای دولت باقی نگذاشت.

س: [آیت‌الله] خمینی را چطور می‌شناسید؟

ج: [آیت‌الله] خمینی دارای یک شخصیت فوق‌العاده و استثنایی است که نظیر آن در میان سایر رهبران یافت نمی‌شود و به قدری در عقاید خود مصمم است که حتی نزدیک‌ترین خویشاوندان ایشان [که] به‌طور علنی از بنی‌صدر حمایت می‌کردند قادر به نفوذ در وی نشدند. مخالفین از کاهش محبوبیت او صحبت می‌کنند، ولی من با قاطعیت و اطمینان می‌گویم که وی از حمایت اکثریت تام برخوردارند. برای مثال، روزی که قرار بود بنی‌صدر عزل شود، صحبت از یک تظاهرات صد هزار نفری به نفع وی بود. در این روز، فقط مجاهدین خلق آن‌هم به‌صورت مسلحانه شرکت کردند، درحالی‌که من شاهد بودم که در مراسم تشییع جنازه کشته‌شده در انفجار حزب جمهوری بیش از یک میلیون نفر شرکت داشتند.

س: قدرت واقعی در دست کیست؟

ج: امام رهبر واقعی است، ولی قدرت در دست مردم کوچه و بازار است. البته یک آشفتگی عجیب بر کشور حکم‌فرما است، ولی این آغاز کار است. انقلاب واقعی ایران هنوز شروع نشده.

س: زنان چه نقشی دارند؟

ج: من شدیداً تحت تأثیر نقش زن ایرانی هستم؛ البته نه آن زنی که اوقاتش در سالن‌های مد می‌گذرد، بلکه آن زن چادر به‌سری که در کنار مردان در تظاهرات، حتی در جبهه‌های جنگ شرکت می‌کند.

س: راجع به اعدام افراد صغیر چه می‌گویید؟

ج: وقتی دختری چشم‌پسته را در زندان اوین دیدم، دلم به‌هم خورد، ولی این حالات در من در موقع دیدار انفجار حزب جمهوری اسلامی ایران هم پیدا شد. شب قبل از آن با محمد منتظری مصاحبه داشتم؛ مرد فوق‌العاده جالبی بود، در حادثه آن شب (انفجار حزب) ۱۵۰ نفر از زیر آوار خارج شدند که اکثراً افراد بی‌گناه بودند.

س: انقلاب ایران می‌تواند الگویی برای جهان سوم باشد؟

ج: بله، وقتی چند نفر دانشجو با گروگان‌گیری دیپلمات‌های یک ابرقدرت، حکومت آن را به مبارزه می‌طلبند و قدرت آن را نفی می‌کنند، این می‌تواند الگویی برای آن کشورهایی باشد که ترس از این ابرقدرت دارند. اوضاع فعلی عربستان مشابه وضع قبل از انقلاب ایران

است. متأسفانه کشورهای غربی از وضع ایران عبرت نگرفتند. ما انقلاب ایران را براساس ارزش‌های خود می‌سنجیم، درحالی‌که در این قضاوت خود کاملاً دچار اشتباه هستیم.

س: موضع شوروی نسبت به ایران چیست؟

ج: روس‌ها هم انقلاب ایران را درک نکرده‌اند، ولی درحال‌حاضر، مماشات می‌کنند، زیرا از این موضوع که ایران به نفوذ امریکا، که ایران را به‌صورت قلب آسیا در خاورمیانه درآورده بود، خاتمه داده است، خوشحال‌اند.

س: آیا امکان یک کودتای نظامی وجود دارد؟

ج: خیر، بافت ارتش ایران با سایر ارتش‌های خاورمیانه که کودتا می‌کند فرق می‌کند.^(۳۰)

۵۱۴

روزنامه امریکایی کریستین ساینس مانیتور در مقاله‌ای به بررسی اوضاع داخلی کشور عراق، سیر به‌قدرت‌رسیدن صدام، تلاش همه‌جانبه وی برای حفظ قدرت و تجدیدنظر در مبانی اشتراکی حزب بعث پرداخته است. این روزنامه همچنین به تلاش ویژه عراق برای برگزاری هفتمین اجلاس سران سازمان کشورهای غیرمتعهد که قرار است سال آینده در بغداد برگزار شود، اشاره کرده است.

در بخش‌هایی از این مقاله آمده است:

«تصاویر متعدد صدام حسین به گونه‌های متفاوت در لباس نظامی، در میان جمعیت، در لباس دهاتی، در بین کارگران، یا با فرزندش در همه‌جا دیده می‌شود. درواقع، سلطه سیاسی صدام حسین در سراسر عراق مشهود است. صدام حسین از سال ۱۹۶۸ که به قدرت رسید، به‌عنوان مرد نیرومند عراق معروف شد و درواقع، تسلط او بر حزب بعث و رهبری سیاسی‌اش او را به رئیس‌جمهور مادام‌العمر معروف کرده است. صدام حسین به‌عنوان رابط دولت و حزب بعث، فعالیتش را شروع کرد و پس از سال‌ها مبارزه و فعالیت سیاسی، سرانجام قدرت را قبضه کرد، با نظارت کامل بر مطبوعات و استفاده از پلیس مخفی، ناراضیان رژیم را کنترل کرده و مانع هرگونه فعالیت مخالفین شده است. درواقع، باوجود حمایت ظاهری عراق از قطعنامه سال ۱۹۷۵ سازمان ملل درمورد جلوگیری از شکنجه و بدرفتاری با زندانیان، گزارش سازمان عفو بین‌المللی حاکی از ادامه سیاست اعمال خفقان است. به گفته ناظران امور عراق، رژیم‌های مختلف مانند عراق بر ایجاد مرکزیت سیاسی و سلطه دولتی و از بین بردن فساد به خشونت متوسل شده‌اند.

باوجود اعمال زور و خشونت، عراق در دوران حکومت صدام حسین، از صورت یک رژیم

سخت‌گیر سوسیالیستی که تأکیدش بر ملی‌کردن و اشتراکی‌کردن مزارع بود، به‌صورت رژیم‌می که پذیرای تنوع اقتصادی و مشوق سرمایه‌گذاری آزاد است درآمد. مالکیت ارضی و زراعت خصوصی بار دیگر مورد تشویق قرار گرفت؛ وی به بسیاری از زارعین مصری یا مراکشی‌الاصل در دره بین‌النهرین، زمین‌های کشاورزی واگذار کرده و چند ماه پیش نیز اداره مزارع اشتراکی را به‌عنوان یک مؤسسه بی‌فایده منحل کرد. فعالیت گسترده ساختمانی و جاده‌سازی و مراکز متعدد توریستی که در نتیجه درآمد سرشار نفت به راه افتاد، چهره بغداد را تا حدودی تغییر داده است. در واقع، این فعالیت‌های ساختمانی بغداد را برای تجمع رهبران کشورهای غیرمتعهد در سال ۱۹۸۲ آماده می‌کند. عراق به‌عنوان کشور میزبان کنفرانس کشورهای غیرمتعهد در سال ۱۹۸۲ (۱۳۶۱) انتخاب شده. به گفته منابع دیپلماتیک، این موضوع از نظر صدام، که از رهبری عراق به‌عنوان سرزمین عربی بین شرق و غرب صحبت می‌کند، حائز اهمیت بسیار است.*

در ادامه، نویسنده مقاله تغییر تدریجی سیاست خارجی عراق و معطوف‌شدن تمایلات سیاسی مسئولان این کشور از شوروی به‌سمت غرب را این‌گونه تفسیر کرده است:

«سیاست خارجی عراق که پس از سال ۱۹۶۸، گرایش به اتحاد شوروی پیدا کرده بود، به‌تدریج تغییر یافته. درآمد نفت به عراق امکان داده که لوازم مصرفی مورد احتیاجش را از بازارهای جهانی خریداری کند و به این منظور، به اروپا، امریکای شمالی و آسیای شرقی روی آورده. صادرات انگلستان به عراق در سال جاری، رقمی حدود یک میلیارد دلار خواهد بود. امریکا تنها در حدود ۴۰۰ میلیون دلار محصولات کشاورزی به این کشور که روزگاری مرکز تولید خاورمیانه بود، صادر می‌کند. یکی از دلایلی که دولت بغداد به جانب غرب متمایل شده، کشف شبکه افسران کمونیست در سال ۱۹۷۸ بود که مشغول طرح کودتایی علیه بعثی‌ها بودند. به‌دنبال تصفیه و اعدام و انحلال حزب کمونیست عراق، دولت بغداد از نظر سیاسی به‌تدریج از مسکو کناره گرفت و از اولین کشورهای عرب بود که اشغال افغانستان را توسط نیروهای نظامی شوروی محکوم کردند؛ البته روابط اقتصادی با شرق همچنان پابرجا است و همین چند ماه اخیر بود که عراق موافقت‌نامه همکاری‌های درازمدت اقتصادی، بازرگانی و صنعتی را با مسکو منعقد کرد. به گفته دیپلمات‌های غربی، تعیین موضع صدام حسین کار چندان آسانی نیست، ولی به نظر می‌رسد که صدام حسین بیش از هر چیز، یک رهبر ملی‌گرا است و باوجود

* با تلاش‌های ایران در زمینه‌های گوناگون، سازمان کشورهای غیرمتعهد در مورد میزبانی عراق تجدیدنظر کرد و این اجلاس در هندوستان (دهلی‌نو) برگزار شد.

حرف‌های تند و افراطی شعارگونه آنچه اجرا می‌کند، جنبه کاملاً عملی دارد. به نظر کارشناسان امور عراق، ادامه رابطه با غرب، صدام حسین را به میانه‌روی بیشتری سوق خواهد داد.^(۳۱)

کریستین ساینس در ادامه افزوده است: «تمرکز قدرت رهبری، خواه‌ناخواه مسئولیت‌ها را متوجه صدام حسین می‌کند که در صورت شکست سیاسی مورد سرزنش قرار گیرد؛ به‌طور مثال، صدام حسین اخیراً از جانب برخی اعضای شورای فرماندهی انقلاب در دو مورد مختلف سرزنش شد، که یک مورد آن ادامه جنگ با ایران بود و دیگر، انهدام تأسیسات اتمی بغداد به‌وسیله اسرائیل. به گفته منتقدان صدام، اگر جنگ با ایران طولانی نشده بود، عراق در حمله هفتم ژوئن به تأسیسات امنیتی‌اش غافلگیر نمی‌شد.»^(۳۱)

۵۱۵

عراق با شرکت انگلیسی رستون دیزل (شعبه کمپانی امریکایی جنرال الکتریک) یک قرارداد ۴۰ میلیون پوندی برای خرید و نصب ۷۰ نیروگاه برق در مناطق گوناگون این کشور منعقد کرد. خبرگزاری فرانسه به نقل از نشریه لبنانی *النهار** با اعلام این خبر افزود: «این نیروگاه‌ها در ۱۸ ماه آینده، مستقر و اولین آنها در سال ۱۹۸۳، قابل بهره‌برداری است. این دومین قرارداد عراق با کمپانی جنرال الکتریک در سال جاری است. کشور عراق یک قرارداد ۴۰ میلیون پوندی به‌منظور تعبیه توربین‌های گازی نیز با این شرکت منعقد کرده است. براساس این گزارش، روابط عراق و انگلیس به‌ویژه در زمینه بازرگانی از سال پیش رو به بهبود گذارده است. یادآوری می‌شود به‌دنبال زندانی‌شدن ۳ تاجر انگلیسی در عراق، روابط دو کشور تیره شده بود.

براساس این گزارش، ۵۰ شرکت از ۶۰ شرکت انگلیسی دعوت‌شده برای شرکت در نمایشگاه بین‌المللی عراق در این نمایشگاه شرکت کردند. صادرات انگلیس به عراق در سال ۱۹۸۰ به ۳۲۲ میلیون پوند بالغ می‌شود که این رقم در سال ۱۹۸۱ رقمی معادل ۵۰۰ میلیون است. از سوی دیگر، جان بیفن وزیر بازرگانی انگلیس، در پاییز آینده به‌منظور شرکت در نمایشگاه بین‌المللی بغداد، به عراق عزیمت و یک قرارداد ۲ میلیارد دلاری درمورد فروش سیستم دفاع هوایی با این کشور منعقد می‌کند.»^(۳۲)

* نام کامل این نشریه *النهار* عرب ریپورت اند ممو است.

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۰/۶/۴

۱. سند شماره ۲۱۷۵۵۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ارومیه به فرماندهی مرکز، ۱۳۶۰/۶/۵، سند تکبرگی؛ و - سند شماره ۵۱۸۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه ارومیه به فرمانده سپاه مرکز، ۱۳۶۰/۶/۵، سند تکبرگی.
۲. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۱۴؛ و - سند شماره ۴۱۷۵۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ارومیه به فرماندهی مرکز، ۱۳۶۰/۶/۵، سند تکبرگی؛ و - سند شماره ۴۱۷۵۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ارومیه به فرماندهی مرکز، ۱۳۶۰/۶/۵، سند تکبرگی.
۳. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۹، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۱۲ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۱۳۶۰/۶/۴.
۴. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۱، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۴، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۳۶۰/۶/۶.
۵. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۰، ۱۳۶۰/۶/۶، ص ۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳۶۰/۶/۵.
۶. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۰، ۱۳۶۰/۶/۶، ص ۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳۶۰/۶/۵.
۷. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۸، ص ۲؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۳۶۰/۶/۱۰، ص ۲؛ و - سند شماره ۲۶۲۳۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از روابط عمومی ستاد منطقه ۳، ۱۳۶۰/۶/۹، ص ۱.
۸. سند شماره ۵۱۹۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه ۹ (شیراز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۳۶۰/۶/۹، سند تکبرگی.
۹. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۴.
۱۰. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۸، ص ۳.
۱۱. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۰، ۱۳۶۰/۶/۶، ص ۷، قائم شهر - خبرگزاری پارس، ۱۳۶۰/۶/۵.
۱۲. همان، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳۶۰/۶/۵؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۳.
۱۳. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۰،
۱۴. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۴.
۱۵. همان.
۱۶. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۲.
۱۷. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۴.
۱۸. سند شماره ۵۱۹۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۳۶۰/۶/۸، سند تکبرگی.
۱۹. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۲؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۰/۶/۵، صص ۲ و ۱۱.
۲۰. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۱۵.
۲۱. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۴.
۲۲. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۸، ص ۴.
۲۳. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۲.
۲۴. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۴.
۲۵. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۲.
۲۶. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۸، ص ۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۴.
۲۷. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۹، ۱۳۶۰/۶/۵، صص ۸ - ۶، واشنگتن - خبرگزاری پارس، ۱۳۶۰/۶/۴.
۲۸. همان، صص ۲۰ - ۱۶ ضمیمه، رادیو صدای آزاد ایران، ۱۳۶۰/۶/۴.
۲۹. همان، صص ۸ و ۹، توکیو - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۰/۶/۴.
۳۰. اداره کل مطبوعات و رسانه‌های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۷۵، ۱۳۶۰/۶/۵، صص ۴۲ - ۴۰.
۳۱. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۹، ۱۳۶۰/۶/۵، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۱۳۶۰/۶/۴.
۳۲. همان، صص ۳ و ۴، بیروت - فرانس پرس، ۱۳۶۰/۶/۴.